

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lausunto Refeco Oy:n Nokian ECO3-alueen sintrauslaitoksesta (jätteenpoltto) -hankkeen YVA-ohjelmasta
TRE:4236/11.01.00/2020

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristönsuojelupäällikkö Harri Willberg, puh. 050 521 5198, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristösuunnittelija Hannu Niukkanen, puh. 050 595 1101, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa on löydetty hankkeen aiheuttamat keskeiset ympäristövaikutukset. Arviointiohjelmaa on kuitenkin syytä tarkentaa erityisesti poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamien vaikutusten osalta.

Viime aikoina jätelaitoksissa on sattunut useita poikkeuksellisia tilanteita, kuten tulipaloja, sekä Tampereella että muualla maassa. Näistä on aiheutunut lähiympäristölle ja pahimmassa tapauksessa kauemmaskin huomattavaa haittaa ja vaaraa. Käytäntö on myös osoittanut, että jätelaitoksista voi aiheutua esimerkiksi huomattavaa hajuhaittaa myös muissa tilanteissa, joissa toiminta ei syystä tai toisesta ole hakemuksessa esitetyn tai laitokselle myönnetyn luvan edellyttämällä tasolla. Refeco Oy:n YVA-ohjelman mukaan ”Seulan alite tai lopputuote eivät juurikaan haise eikä niistä leviä laitoksen ympäristöön tunnistettavaa hajua”. Tätä ei arviointiohjelmassa ole sen enempää perusteltu, ja arviointiselostuksessa onkin syytä selvittää hajuhaittojen ehkäisyä yksityiskohtaisesti erityisesti poikkeuksellisten tilanteiden osalta. Toiminnan mahdollisesti laajentuessa suunniteltu 0,7 ha:n tontti ja 300 m³:n vastaanottohalli voivat myös osoittautua kooltaan liian pieniksi, mikä saattaa aiheuttaa ongelmia mm. alitteen tilapäisen varastointitarpeen myötä. Jollei kumppanitoimijoilla ole katettua ja riittävällä hajunpoistojärjestelmällä varustettua varastointipaikkaa, ulkona varastoitu alite voi kompostoitua ja mädäntyessään aiheuttaa kasoja myöhemmin käsiteltäessä huomattavia hajuhaittoja lähiympäristössään. Hankekuvauksessa on todettu, että käsittely- ja varastointihallit ovat alipaineistettuja. Hajuhaittojen ehkäisemisen näkökulmasta myös vastaanottohallin alipaineistamista kannattaa pohtia.

Mahdollisten tulipalojen sammutusvesien päätyminen läheiseen järveen on viimeaikaisen kokemuksen perusteella myös selkeä riski, joka arviointiohjelmassa on ohitettu liian kevyesti. Rakentamisen aikaisista vaikutuksista kerrottaessa ei ole huomioitu rakentamisen aikaisia vaikutuksia hulevesiin ja sitä kautta vesistöön. Poikkeustilanteita lukuun

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

ottamatta, hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset hulevesiin voivat olla merkittävimpiä hankkeen vesistövaikutuksia ja ne tulee kuvata. Samoin tulee esittää riittävät toimet vaikutusten minimoimiseksi.

YVA-ohjelmassa todetaan, että sintrauksessa syntyvä granulaatti on MARA-asetuksen mukaista ja että sitä voidaan hyödyntää sellaisenaan maarakentamisessa ilman ympäristölupaa. Tulkinta on perustettu YM:n MARA-asetuksen soveltamista koskevaan ohjeeseen viitaten ohjeen rinnakkaispolttoa koskevaan kohtaan. Viittaus on irrotettu sen asiayhteydestä. Viittauksessa termisen käsittelyn jakeilla ja rinnakkaispoltoilla (s. 24) tarkoitetaan otsikkonsa mukaisesti kivihiilen, turpeen ja puun polton tuhkia ja rinnakkaispolttoja. Hankkeessa ei ole kyse mistään näistä eli pääpolttoaineena ei ole kivihiili, turve tai puuperäinen polttoaine. Myöskään yhdyskuntajätteen polton käsitellyn kuonan MARA-asetuksessa tai YM:n muistiossa esitettyyn määritelmään sintrausjäte ei kuulu. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan sintrausjäte ei kuulu MARA-asetuksen soveltamisalaan. Sintrauksessa syntyvän granulaatin kuuluminen MARA-asetuksen soveltamisalaan tulee selvittää tarkemmin. Tarvittaessa YVA-yhteysviranomaisen tulee pyytää asiasta myös YM:n tulkinta.

Sintratulle materiaalille ei haeta ainakaan alkuvaiheessa päätöstä jätteeksi luokittelun päättymisestä eli ns. EoW-päätöstä. Mikäli sintrausjäte ei kuulu MARA-asetuksen soveltamisalaan, eikä granulaatille haeta tuotestatusta (EoW), sen laitospäinen tai ammattimainen hyödyntäminen edellyttää ympäristölupaa, mikä on hyvä tuoda esiin. Mikäli sintrausjäte todetaan MARA-asetuksen soveltamisalaan kuuluvaksi, tulee sen liukoisuutta verrata kaikkiin mahdollisiin ko. jätteestä tehtäviin maarakennuskohteisiin, ei pelkästään väyliin, kuten YVA-ohjelmassa on tehty. Vertailu tulee tehdä myös esimerkiksi kenttärakenteisiin tai teollisuusrakennusten pohjiin, joissa hyödynnettävälle materiaalille liukoisuusvaatimukset ovat tiukemmat kuin väylissä hyödyntämiselle asetetut rajat.

Liikenteen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt esitetään arvioitavaksi. Lisäksi tulee arvioida myös sintrauslaitoksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt, erityisesti hiilidioksidipäästöt. Hanketta perustellaan sillä, että laitoksella tuotetaan luonnonkiviainesta korvaavaa maanrakennusainetta. YVA-selostuksessa tulisi selvittää, esim. esimerkkilaskelmin, millaiset kasvihuonekaasupäästöt sintrausjätteen ja luonnonkiviaineksen hyödyntämisestä maarakentamisessa aiheutuu. Tuottaako sintrausjätteen hyödyntäminen (valmistusprosesseineen ja kuljetuksineen) ilmastohyötyä vai -haittaa.

YVA-ohjelman rakenne on looginen, mutta raportointiin ja YVA-ohjelmassa käytetyn kielen johdonmukaisuuteen olisi tullut kiinnittää enemmän huomiota. Teksti on usein epätarkkaa ja siinä on paikoin irrallisia tai asiaan vain löyhästi liittyviä seikkoja tai näkökulmia. Asioita on myös osin esitetty sellaisten otsikoiden alla, joihin ne eivät kuulu, mikä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tekee ohjelmasta vaikealukuisen. Esim. hankkeesta vastaavasta kerrottaessa kuvataan pitkälti hankkeen tarkoitusta. YVA-ohjelmassa eri termejä käytetään epä johdonmukaisesti ja osin jopa virheellisesti. Esim. yleensä puhutaan sintrausjätteestä, mutta sivulla 17 puhdistetusta maa-aineksesta. Sintrauksessa syntyvä granulaatti ei ole maa-ainesta, vaikka sitä hyödynnettäisiin maarakentamisessa, vaan sintrausjätettä. Ongelmajätetermi on korvattu vuoden 2012 jätelain uudistuksessa termillä vaarallinen jäte.

Hankealue sijaitsee kaavan mukaisella Kyynijärven teollisuusalueella. Arviointiohjelman mukaan alle kilometrin etäisyydellä laitoksesta on kuitenkin noin 50 - 60 asuintaloa ja uutta asuinalueita suunnitellaan vähän yli kilometrin etäisyydelle. Tampereen viimeaikaisten kokemusten perusteella arvioinnin yhteydessä olisi syytä vielä selvittää, olisiko ongelmien ennaltaehkäisemiseksi perusteltua etsiä väljempää tonttia kauempaa hajuhaitoille altistuvista virkistys- ja asuinalueista.

Perustelut

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Refeco Oy:n Nokian ECO3-alueen sintrauslaitoksesta (jätteenpolttolaitos) -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Lausunto arviointiohjelmasta pyydetään lähettämään 31.8.2020 mennessä.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto, joka on kokouksessaan 5.2.2019 § 19 siirtänyt toimivaltaansa lausuntojen antamiseen liittyvissä asioissa ympäristönsuojelupäällikölle.

Hankkeesta vastaava suunnittelee Nokian ECO3-alueelle Koukkujärventien läheisyyteen jätteenpolttolaitosta, jossa rakennuspurkujätteen käsittelyssä muodostuvaa seulan alitetta poltetaan korkeassa lämpötilassa. Lopputuote on pinnaltaan lasittunut rae eli granulaatti.

Alustavan suunnitelman mukaan tämä sintrauslaitos koostuu vastaanottohallista, tuotantohallista, savukaasujen puhdistuslaitteistosta sekä umpinaisesta sintratun materiaalin betonibunkkerista. Varasto- ja tuotantohalli ovat alipaineistettuja. Niiden poistoilmat johdetaan uunin palamisilmaksi, puhdistetaan samalla tavoin kuin muutkin savukaasut sekä johdetaan ulkoilmaan laitoksen piipun kautta. Savukaasun lämpöä voidaan ottaa talteen.

Hanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista, koska laitos käsittelee muuta kuin vaarallista jätettä yli 100 tonnia päivässä sekä vaarallista jätettä. YVA-menettelyssä arvioidaan toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset sekä lisätään kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia suunnitteluun.

Arvioitavat vaihtoehdot

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Laitoksen polttoaineteho on enintään 10 MW. Laitos toimii hankkeen molemmissa vaiheissa jatkuvasti seitsemän päivää viikossa ja 24 tuntia /vrk.

- Vaihtoehto 0. Hanketta ei toteuteta ECO3-alueelle.
- Vaihtoehto 1. Tilanne, kun laitos käynnistyy. Laitos vastaanottaa seulan alitetta 70 000 ja öljyjätettä 10 000 tonnia vuodessa, ja sintrauslaitoksessa muodostuu granulaattia (jätettä) 14 000–28 000 tonnia vuodessa.
- Vaihtoehto 2. Laitoksen maksimikapasiteetti esimerkiksi 10 vuoden päästä. Laitos vastaanottaa seulan alitetta 100 000 ja öljyjätettä 20 000 tonnia vuodessa, ja sintrauslaitoksessa muodostuu granulaattia (jätettä) 20 000–40 000 tonnia vuodessa.

Tiedoksi

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi), Hannu Niukkanen, Ari Elsilä, Jaana Lappeteläinen

Allekirjoitus

Ympäristönsuojelupäällikkö Harri Willberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 7

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)